

ปัจจัยแห่งความสำเร็จและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน บริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7

Key Success Factors and Leadership Soft Skills Affecting the Performance of Service Through Standard Physical Therapy Guideline of Physical Therapist at Community Hospitals Health Region 7

คณิต ทิพย์ฤทธิ (Kanit Tiprueetree)* ดร.นครินทร์ ประสิทธิ์ (Dr.Nakarin Prasit)^{1**}

อัมภารวรรณ นนทมาตย์ (Ampawan Nonthamat)^{***}

(Received: February 6, 2024; Revised: April 1, 2024; Accepted: April 2, 2024)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยภาคตัดขวางเชิงวิเคราะห์ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 ประชากรจำนวน 219 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ทั้งสิ้น 187 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 และวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 8 จำนวน 30 คน มีค่าเท่ากับ 0.988 เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 17 มกราคม 2567 - 17 กุมภาพันธ์ 2567 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมของระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จระดับสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ และระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 (S.D.= 0.48), 4.09 (S.D.=0.51), 4.28 (S.D.= 0.49) ตามลำดับ โดยพบว่าภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จ และภาพรวมสุนทรียทักษะภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด ($r = 0.737$, $p\text{-value} < 0.001$ และ $r = 0.820$, $p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ) และพบว่าตัวแปรทั้ง 6 ตัว ประกอบด้วย สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการวางแผนและจัดองค์กร ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ ด้านทักษะการทำงานร่วมกัน ด้านทักษะการสอนงาน ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน และด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ มีผลและสามารถร่วมพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัดในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 ได้ร้อยละ 75.3 ($R^2\text{adj} = 0.745$)

¹Corresponding author: Nakapr@kku.ac.th

*นักศึกษา หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Student, Master of Public Health Program in Public Health Administration, Faculty of Public Health, Khon Kaen University

**อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Lecturer, Department of Public Health Administration, Faculty of Public Health, Khon Kaen University

***พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลกรุงเทพขอนแก่น

Nurse, Bangkok Khon Kaen Hospital

ABSTRACT

This cross-sectional analytical research aimed to study key success factors and leadership soft skills affecting the performance of service through standard physical therapy guideline of physical therapist at community hospital health region 7. The populations were 219 personnels and 187 samples were selected by stratified random sampling and collected the data by questionnaire. The questionnaire was examined and verified by the 3 experts for content validity, where all items were greater than 0.50 and the test for reliability with cronbach's alpha coefficient try out by 30 Physical Therapist at Community Hospitals Health Region 8 with Cronbach's alpha coefficient was 0.988. The data was collected between 17th January 2024 to 17th February 2024. The data distribution was performed by descriptive statistics and Inferential statistics. The results showed that the level of overall key success factors, the level of overall leadership soft skills and the level of overall the performance of service through standard physical therapy guidelines were at a high level with averages of 4.04 (S.D.=0.48), 4.09 (S.D.= 0.51) and 4.28 (S.D.= 0.49) respectively. The overall key success factors and leadership soft skills had significant strong relationships with the performance of service through standard physical therapy guideline of physical therapist at community hospital health region 7 ($r = 0.737$, $p\text{-value} < 0.001$) and ($r = 0.820$, $p\text{-value} < 0.001$) respectively. The results found **four variables** of leadership soft skills; planning & organizing, Initiative skill, Teamwork and teach skill and **two variables** of key success factors; support agencies all levels have development plans and improvement in image of service place. Six variables could jointly predict the performance of service through standard physical therapy guideline of physical therapist at community hospital health region 7 at 75.3 percent ($R^2_{adj} = 0.745$)

คำสำคัญ: ปัจจัยแห่งความสำเร็จ สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ นักกายภาพบำบัด โรงพยาบาลชุมชนเขตสุขภาพที่ 7
มาตรฐานบริการกายภาพบำบัด

Keywords: Key success factors, Leadership soft skills, Physical therapy, Community hospitals,
Performance of service

บทนำ

การพัฒนากระบวนการสาธารณสุขของประเทศไทยในปัจจุบัน ส่งผลให้ระบบบริการสาธารณสุขได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและสอดคล้องกับนโยบายประเทศไทย 4.0 จึงได้ปรับเปลี่ยนนโยบายสู่ระบบบริการที่ยั่งยืน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง จัดบริการในโรงพยาบาลให้มีความสะดวก รวดเร็วและมีคุณภาพประสิทธิภาพ [1] หน่วยงานกายภาพบำบัดมีบทบาท ในด้าน ส่งเสริม ป้องกัน รักษาฟื้นฟูผู้ป่วยที่ อยู่โรงพยาบาลและในชุมชน เพื่อให้การบริการทางกายภาพบำบัดมีประสิทธิภาพ สภากายภาพบำบัดจึงกำหนดนโยบาย วางแผนยุทธศาสตร์วาระปี พ.ศ. 2560-2563 เพื่อนำวิชาชีพกายภาพบำบัดสู่ภาพลักษณ์ใหม่ ก้าวสู่วิสัยทัศน์ที่ต้องการ ในอนาคตโดยกำหนดนโยบาย ได้แก่ หน่วยบริการกายภาพบำบัดทำงานในรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศ ผลักดันให้ นักกายภาพบำบัดมีความเชี่ยวชาญปฏิบัติงานได้ทุกมิติ ระบบจัดเก็บข้อมูลที่ทันสมัยและสามารถนำไปใช้ได้ทันที [2] นอกจากนี้สภากายภาพบำบัดมีบทบาทในการควบคุม ดูแลและกำหนดมาตรฐานการบริการของนักกายภาพบำบัด

โดยได้กำหนดมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดขึ้น 9 มาตรฐาน ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการวางแผนบริหารภายในองค์กร การพัฒนาทรัพยากรบุคคล เครื่องมือกายภาพบำบัด สิ่งแวดล้อมภายในหน่วยงาน การบริหารความเสี่ยงและผลการดำเนินการ [3] การดำเนินงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดเพื่อให้บริการกายภาพบำบัดแก่ผู้รับบริการอย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และช่วยลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับผู้รับบริการได้

ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ. 2547 วิชาชีพกายภาพบำบัด กล่าวไว้ “วิชาชีพที่กระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการตรวจประเมิน การวินิจฉัย และการบำบัดความบกพร่องของร่างกายซึ่งเกิดเนื่องจากภาวะของโรคหรือการเคลื่อนไหวที่ไม่ปกติ [4] เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานกายภาพบำบัดเป็นไปตามมาตรฐานและสอดคล้องตามพระราชบัญญัติวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ. 2547 สภากายภาพบำบัดจึงกำหนดมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานในรูปแบบเดียวกัน และเป็นเครื่องมือในการตรวจประเมินคุณภาพการบริการในหน่วยงานตามเกณฑ์ที่สภากายภาพบำบัดกำหนด 9 มาตรฐาน ประกอบด้วย 1) การจัดการองค์กรและการบริหารงานกายภาพบำบัด 2) การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล 3) การบริหารสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) การบริหารความเสี่ยง 5) เครื่องมือกายภาพบำบัด อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก 6) ระบบข้อมูลสารสนเทศทางกายภาพบำบัด 7) การบริการทางกายภาพบำบัด 8) กระบวนการทางกายภาพบำบัด 9) ผลลัพธ์การดำเนินงานของงานกายภาพบำบัด

ในการจัดหน่วยบริการกายภาพบำบัด เพื่อรองรับความต้องการของผู้รับบริการ ปัจจัยแห่งความสำเร็จช่วยสนับสนุนให้หน่วยบริการกายภาพบำบัดสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยส่งเสริมให้บุคลากรภายในหน่วยงานมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของหน่วยงานที่ตั้งไว้ ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม 2) หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน 3) การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม 4) การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ 5) การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ 6) การเชื่อมโยงระหว่างหน่วยบริการกายภาพบำบัดกับทีมแม่ข่าย [5]

ในปัจจุบันผู้นำมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กร เพื่อให้หน่วยงานเป็นที่ยอมรับและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน สุนทรียทักษะภาวะผู้นำเป็นทักษะที่นอกเหนือจากทักษะเฉพาะตัว ที่ไม่ใช่ความรู้ด้านวิชาการ เป็นทักษะที่ผู้นำใช้ในการควบคุมบุคลากรในหน่วยงานให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเต็มศักยภาพ และช่วยให้บุคลากรในหน่วยงานสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนให้ผู้นำสามารถนำองค์กรให้ประสบผลสำเร็จ สุนทรียทักษะภาวะผู้นำประกอบด้วย 1) ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม 2) ด้านทักษะการสื่อสาร 3) ด้านทักษะการคิดริเริ่ม 4) ด้านทักษะความสามารถการเป็นผู้นำ 5) ด้านทักษะการวางแผนและจัดองค์กร 6) ด้านทักษะการสอนงาน 7) ด้านทักษะการนำเสนอ 8) ด้านทักษะในการพัฒนาตัวเอง [6]

โรงพยาบาลชุมชน ในเขตสุขภาพที่ 7 ให้บริการแก่ประชาชน จำนวน 79 โรงพยาบาล มีจำนวนนักกายภาพบำบัดที่ปฏิบัติงานทั้งหมด 219 คน ในปี พ.ศ. 2557 จังหวัดขอนแก่นตรวจประเมินมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดภายในจังหวัด โดยหัวหน้ากลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่นเป็นประธาน กำหนดให้มีเกณฑ์การผ่านมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดมากกว่าร้อยละ 60 เพื่อวัตถุประสงค์ คือ 1) เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในหน่วยงานกายภาพบำบัด 2) ทราบข้อบกพร่องและข้อแก้ไขภายในหน่วยงาน 3) รายงานผลการดำเนินงานแก่ผู้บริหารให้ทราบถึงปัญหาภายในหน่วยงาน 4) เพื่อบรรลุตัวชี้วัดของหน่วยงานกายภาพบำบัด อย่างไรก็ตามการประเมินมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดไม่ได้ดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่อง สาเหตุจาก 1) ขาดการสนับสนุนในด้านงบประมาณในการดำเนินการ 2) ขาดการนำผลจากการประเมินไปพัฒนาต่อ 3) ขาดกรรมการผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน ในประเทศไทยสภากายภาพบำบัดให้บริการตรวจประเมินมาตรฐานแก่หน่วยบริการที่พร้อมรับการตรวจ ซึ่งมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนผ่านการประเมินจำนวน 28 หน่วย [7] ในเขตสุขภาพที่ 7 ยังไม่พบรายงานหน่วยบริการที่ได้รับรองการตรวจประเมิน เนื่องจากการตรวจประเมินมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดมีความซับซ้อน ไม่เหมาะสมกับโรงพยาบาลที่มีจำนวน

นักกายภาพบำบัดน้อย และปัจจุบันภาระงานนักกายภาพบำบัดมีปริมาณมากขึ้น ประกอบกับประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ประชากรมีความพิการเพิ่มขึ้นมากกว่า 2,180,178 คนมีความพิการทางร่างกายจำนวน 1,112,763 คน [8] จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูดูแลจากนักกายภาพบำบัดอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2555 พบว่านักกายภาพบำบัดสังกัดกระทรวงสาธารณสุขจำนวน 1,866 คน ซึ่งไม่เพียงพอต่อปริมาณนักกายภาพบำบัดที่ต้องการจำนวน 4,090 คน (1 : 2.2 คน) ในปี พ.ศ. 2557 พบว่ามีนักกายภาพบำบัดที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนจำนวน 1,378 คน จากจำนวนโรงพยาบาลชุมชน 787 แห่ง (1 : 1.75 คน) ซึ่งไม่เพียงพอต่อการให้บริการแก่ประชาชน [9] ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและสุนทรียทัศนคติภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด ของนักกายภาพบำบัดในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 รวมทั้งต้องการทราบปัญหาอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้น เพื่อนำผลจากการศึกษาที่ได้มาวางแผนพัฒนาหน่วยงานกายภาพบำบัดในการปฏิบัติตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดได้อย่างมีประสิทธิภาพในหน่วยงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและสุนทรียทัศนคติภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภาคตัดขวางเชิงวิเคราะห์ (Cross-Sectional Analytical Research) เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและสุนทรียทัศนคติภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 จำนวน 219 คน ตัวอย่างใช้สูตรสำหรับการวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานของ Cohen [10] คำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = N = \frac{\lambda(1-R_{Y.A,B}^2)}{R_{Y.A,B}^2 - R_{Y.A}^2} + w$$

จากการคำนวณตัวอย่างโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุถดถอยของตัวแปรจากการศึกษา คุณลักษณะส่วนบุคคลและสุนทรียทัศนคติภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัด ในเขตสุขภาพที่ 8 [11] ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 187 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้ จังหวัดขอนแก่นประชากรทั้งสิ้น 69 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 61 คน จังหวัดกาฬสินธุ์ประชากรทั้งสิ้น 58 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 46 คน จังหวัดร้อยเอ็ดประชากรทั้งสิ้น 54 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 47 คน จังหวัดมหาสารคามประชากรทั้งสิ้น 38 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 33 คน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้ มีทั้งหมด 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และการเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด [12] ส่วนที่ 2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยใช้แนวคิดของชูชัย ศุภวงศ์และคณะ [5] จำนวน

6 ข้อ ประกอบด้วย ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสนใจในการมีส่วนร่วม การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ และการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยบริการกายภาพบำบัดกับทีมแม่ข่าย ส่วนที่ 3 สุนทรียทักษะภาวะผู้นำโดยใช้แนวคิดของ Crosbie [6] จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ด้านทักษะ การสื่อสาร ด้านทักษะการคิดริเริ่ม ด้านทักษะความสามารถการเป็นผู้นำ ด้านทักษะการวางแผนและจัดองค์กร ด้านทักษะการ สอนงาน ด้านทักษะการนำเสนอ และด้านทักษะในการพัฒนาตัวเอง ส่วนที่ 4 การปฏิบัติงานมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด โดยใช้แนวคิดของสภากายภาพบำบัด [3] จำนวน 9 ข้อ ประกอบด้วย การจัดองค์กรและการบริหารงานกายภาพบำบัด การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล การบริหารสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย การบริหารความเสี่ยง เครื่องมือ กายภาพบำบัด อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ระบบข้อมูลสารสนเทศทางกายภาพบำบัด การบริการทางกายภาพบำบัด กระบวนการทางกายภาพบำบัด และผลลัพธ์การดำเนินงานของงานกายภาพบำบัด โดยส่วนที่ 2- 4 เป็นแบบสอบถามที่มี ชุดคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ [13] คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS เพื่อวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และ สถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงเส้นแบบ ขั้นตอน

การแปลผล

การแปลผลคะแนนระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ ระดับสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ และระดับการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัดในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 โดยนำมาจัดระดับเป็น 5 ระดับ ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนน ดังต่อไปนี้ ระดับมากที่สุด ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 ระดับมาก ช่วงคะแนน เฉลี่ย 3.50-4.49 ระดับปานกลาง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 ระดับน้อย ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 ระดับน้อยที่สุด ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 [14] สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง + 1 แบ่งระดับดังนี้ ไม่มีความสัมพันธ์ หมายถึง $r = 0$ มีความสัมพันธ์ต่ำ หมายถึง $r = \pm 0.01$ ถึง ± 0.30 มีความสัมพันธ์ปานกลาง หมายถึง $r = \pm 0.31$ ถึง ± 0.70 มีความสัมพันธ์สูง หมายถึง $r = \pm 0.71$ ถึง ± 0.99 และมีความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์ หมายถึง $r = \pm 1$ [15]

การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ หลังจากผู้วิจัยได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการ วิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นแล้ว เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2566 เลขที่ HE662243 โดยดำเนินการเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 17 มกราคม 2567 - 17 กุมภาพันธ์ 2567 มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ออกหนังสือขอเก็บข้อมูลจากคณบดี สาธารณสุข มหาวิทยาลัยขอนแก่นถึงนายแพทย์สาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 7 2) กรณีสอบถามส่งแบบชี้แจง อาสาสมัครและแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงอาสาสมัครจำนวน 219 คน ใช้เวลาตอบกลับ 20 วัน ได้แบบสอบถามคืน 93.60 เปอร์เซ็นต์ 3) กรณีสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยส่งจดหมายคำชี้แจงอาสาสมัครและใบยินยอมไปสถานที่ทำงานของ

อาสาสมัคร 12 คน เพื่อระบุนวันที่และช่องทางในการสัมภาษณ์ และส่งกลับคืนผู้วิจัย ก่อนสัมภาษณ์ผู้วิจัยทบทวน
แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกและให้อาสาสมัครลงนามในใบยินยอมทุกครั้ง

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7

คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักกายภาพบำบัดในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น
เพศหญิง จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 84.5 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 โดยมีอายุ
เฉลี่ย 34.21 ปี (S.D.= 6.19) อายุต่ำสุด 23 ปี อายุสูงสุด 55 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9
ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 88.8 มีตำแหน่ง
กายภาพบำบัดชำนาญการมากที่สุด จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 28,072.07 บาท
(S.D.= 8,797.91) รายได้ต่ำสุด 12,000 บาท รายได้สูงสุด 65,000 บาท มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานของนักกายภาพบำบัด
อยู่ระหว่าง 1-10 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4 เฉลี่ย 9.36 ปี (S.D. = 5.78) มีค่ามัธยฐาน 9 ปี จำนวน
ปีปฏิบัติงานต่ำสุด 1 ปี จำนวนปีปฏิบัติงานสูงสุด 32 ปี และส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมทางกายภาพบำบัด จำนวน
109 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 ส่วนใหญ่มีการฝึกอบรมทางกายภาพบำบัดจำนวน 1-3 ครั้ง จำนวน 70 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ
89.8 เฉลี่ย 1.87 ครั้ง (S.D. = 1.56) มีค่ามัธยฐาน 1 ครั้ง ได้รับการอบรมทางกายภาพบำบัดต่ำสุด 0 ครั้ง ได้รับการอบรม
ทางกายภาพบำบัดสูงสุด 10 ครั้ง

2. ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของ นักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7

เมื่อพิจารณาระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.04
(S.D.= 0.48) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก มี
ค่าเฉลี่ย 4.20 (S.D. = 0.59) รองลงมา คือ ด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย
4.14 (S.D.= 0.62) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสร้าง ความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมืออยู่ในระดับมากมี
ค่าเฉลี่ย 3.84 (S.D.= 0.70) รองลงมา คือ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ ที่มีความพร้อมและสมัครใจใน
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.99 (S.D.= 0.68) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน
บริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด ของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7	Mean	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม	3.99	0.54	มาก
2. หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน	4.14	0.62	มาก
3. การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	3.99	0.68	มาก
4. การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ	3.84	0.70	มาก
5. การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ	4.20	0.59	มาก
6. การเชื่อมโยงระหว่างหน่วยบริการกายภาพบำบัดกับทีมแม่ข่าย	4.09	0.93	มาก
ภาพรวม	4.04	0.48	มาก

3. ระดับสุนทรียทักษะภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7

เมื่อพิจารณาระดับสุนทรียทักษะภาวะผู้นำพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.09 (S.D.=0.51) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านทักษะการทำงานร่วมกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.28 (S.D.= 0.59) รองลงมา คือ ด้านทักษะการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.19 (S.D.= 0.58) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านทักษะความสามารถการเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.94 (S.D.= 0.63) รองลงมา คือ สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ ด้านทักษะการสอนงาน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.96 (S.D.= 0.66) ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลระดับสุนทรียทักษะภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7

สุนทรียทักษะภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการ กายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัดในโรงพยาบาลชุมชนเขตสุขภาพที่ 7	Mean	S.D.	แปลผล
1. ด้านทักษะการทำงานร่วมกัน	4.28	0.59	มาก
2. ด้านทักษะการสื่อสาร	4.19	0.58	มาก
3. ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์	4.08	0.58	มาก
4. ด้านทักษะความสามารถการเป็นผู้นำ	3.94	0.63	มาก
5. ด้านทักษะการวางแผนและจัดองค์กร	4.14	0.65	มาก
6. ด้านทักษะการสอนงาน	3.96	0.66	มาก
7. ด้านทักษะการนำเสนอ	4.03	0.63	มาก
8. ด้านทักษะในการพัฒนาตัวเอง	4.06	0.60	มาก
ภาพรวม	4.09	0.51	มาก

4. ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด ของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7

เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.28 (S.D.= 0.49) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการบริการทางกายภาพบำบัดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.58 (S.D.= 0.51) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการทางกายภาพบำบัด อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.53 (S.D.= 0.51) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านระบบข้อมูลสารสนเทศทางกายภาพบำบัด อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 (S.D.= 0.66) รองลงมา คือ ด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.17 (S.D.= 0.67) รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด
ของนักกายภาพบำบัดในโรงพยาบาลชุมชนเขตสุขภาพที่ 7

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชนเขตสุขภาพที่ 7	Mean	S.D.	แปลผล
1. การจัดการองค์กรและการบริหารงานกายภาพบำบัด	4.22	0.65	มาก
2. การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล	4.17	0.67	มาก
3. การบริหารสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	4.18	0.67	มาก
4. การบริหารความเสี่ยง	4.28	0.66	มาก
5. เครื่องมือกายภาพบำบัด อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	4.27	0.62	มาก
6. ระบบข้อมูลสารสนเทศทางกายภาพบำบัด	4.07	0.66	มาก
7. การบริการทางกายภาพบำบัด	4.58	0.51	มากที่สุด
8. กระบวนการทางกายภาพบำบัด	4.53	0.51	มากที่สุด
9. ผลลัพธ์การดำเนินงานของงานกายภาพบำบัด	4.19	0.58	มาก
ภาพรวม	4.28	0.49	มาก

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด ของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7

ปัจจัยแห่งความสำเร็จและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 พบว่าภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จและภาพรวมสุนทรียทักษะภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.737$, $p\text{-value} < 0.001$ และ $r = 0.820$, $p\text{-value} < 0.001$) ตามลำดับเมื่อพิจารณารายด้านของปัจจัยแห่งความสำเร็จและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำดังรายละเอียดตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด ของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7

ปัจจัยแห่งความสำเร็จและ สุนทรียทักษะภาวะผู้นำ	การปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด ของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7		
	สัมประสิทธิ์		
	สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (r)	P - value	ระดับความสัมพันธ์
ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จ	0.737	< 0.001	สูง
1. ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม	0.427	< 0.001	ปานกลาง
2. หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน	0.683	< 0.001	ปานกลาง
3. การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจ ในการมีส่วนร่วม	0.480	< 0.001	ปานกลาง
4. การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ	0.496	< 0.001	ปานกลาง
5. การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ	0.663	< 0.001	ปานกลาง
6. การเชื่อมโยงระหว่างหน่วยบริการกายภาพบำบัดกับ ทีมแม่ข่าย	0.656	< 0.001	ปานกลาง
ภาพรวมสุนทรียทักษะภาวะผู้นำ	0.820	< 0.001	สูง
1. ด้านทักษะการทำงานร่วมกัน	0.727	< 0.001	สูง
2. ด้านทักษะการสื่อสาร	0.662	< 0.001	ปานกลาง
3. ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์	0.675	< 0.001	ปานกลาง
4. ด้านทักษะความสามารถการเป็นผู้นำ	0.571	< 0.001	ปานกลาง
5. ด้านทักษะการวางแผนและจัดองค์กร	0.745	< 0.001	สูง
6. ด้านทักษะการสอนงาน	0.742	< 0.001	สูง
7. ด้านทักษะการนำเสนอ	0.612	< 0.001	ปานกลาง
8. ด้านทักษะในการพัฒนาตัวเอง	0.633	< 0.001	ปานกลาง

6. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7

เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) โดยเลือกตัวแปรปัจจัยแห่งความสำเร็จและสุนทรียทักษะภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 เข้าสู่การวิเคราะห์ เพื่อหาตัวแปรอิสระที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ที่จะถูกเลือกเข้าสมการ คือตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 ซึ่งตัวแปรที่เลือกเข้าในสมการที่สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 ได้แก่สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการวางแผนและจัดองค์กร (p-value = 0.004) สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ (p-value < 0.001) ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน (p-value = 0.002) สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการทำงานร่วมกัน

(p-value < 0.001) สนุทริยัททะกะภาวะผู้นำด้านัททะกะการสอนงาน (p-value = 0.017) และปัจฉัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ (p-value = 0.038) มีผลและสามารถร่วมพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด ของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 ได้ร้อยละ 75.3 ($R^2 \text{ adj} = 0.745$) ได้สมการถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน ซึ่งเป็นสมการทำนายในรูปรายละเอียดดังตารางที่ 5 คะแนน

ติดังนี้ $Y = 0.739 + (0.142) (\text{สนุทริยัททะกะภาวะผู้นำด้านัททะกะการวางแผนและจัดองค์กร}) + (0.189) (\text{สนุทริยัททะกะภาวะผู้นำด้านัททะกะความคิดสร้างสรรค์}) + (0.143) (\text{ปัจฉัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน}) + (0.173) (\text{สนุทริยัททะกะภาวะผู้นำด้านัททะกะการทำงานร่วมกัน}) + (0.114) (\text{สนุทริยัททะกะภาวะผู้นำด้านัททะกะการสอนงาน}) + (0.950) (\text{ปัจฉัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ})$

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์หัตถด้อยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอนของปัจจัยแห่งความสำเร็จและสุนทรียทัศนัภาวะผู้นำที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด ของนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชนเขตสุขภาพที่ 7

ตัวแปร	B	95% CI		T	P-value	R	R ²	R ² adj	R ² change
		Lower	Upper						
1. สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการวางแผนและจัดองค์กร	0.142	0.047	0.236	2.958	0.004	0.745	0.555	0.553	-
2. สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์	0.189	0.106	0.272	4.479	<0.001	0.809	0.655	0.651	0.100
3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน	0.143	0.055	0.230	3.214	0.002	0.844	0.712	0.707	0.057
4. สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการทำงานร่วมกัน	0.173	0.077	0.268	3.573	<0.001	0.860	0.740	0.734	0.027
5. สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการสอนงาน	0.114	0.021	0.207	2.411	0.017	0.864	0.747	0.740	0.007
6. ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ	0.950	0.005	0.185	2.087	0.038	0.868	0.753	0.745	0.006

Constant = 0.739, F = 34.49, p-value < 0.001, R = 0.868, R² = 0.753, R² adj = 0.745

อภิปรายผลการวิจัย

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาของหน่วยงาน กายภาพบำบัดในทุกด้าน เพราะผู้บริหารหน่วยงานมีเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงาน กายภาพบำบัด และนักกายภาพบำบัดมีแนวทางการปฏิบัติงาน รวมถึงสามารถเปรียบเทียบหน่วยงานของตนกับมาตรฐาน บริการกายภาพบำบัดที่กำหนดไว้ และสามารถพัฒนาปรับปรุงหน่วยงานให้เข้าสู่มาตรฐานบริการกายภาพบำบัด เพื่อให้ ผู้รับบริการได้รับบริการที่มีมาตรฐาน มีความปลอดภัยและมีความพึงพอใจสูงสุด นอกจากนี้การปฏิบัติงานตามมาตรฐาน บริการกายภาพบำบัดยังส่งผลให้นักกายภาพบำบัดมีความภาคภูมิใจในการทำงาน มีแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ นวัตกรรมที่สามารถนำมาปรับใช้กับผู้รับบริการ รวมถึงมีความมุ่งมั่นในการนำพาหน่วยงานกายภาพบำบัดไปสู่มาตรฐานที่ สภากายภาพบำบัดกำหนดไว้ มาตรฐานบริการกายภาพบำบัดยังเป็นเครื่องมือที่สะท้อนให้ผู้บริหารทราบว่าหน่วยงาน กายภาพบำบัดยังพบจุดบกพร่องที่ต้องปรับปรุง และหากไม่ได้รับการปรับปรุงตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดอาจ ส่งผลกระทบต่อผู้รับบริการและนักกายภาพบำบัดได้

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าปัจจัยที่มีผลกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดของ นักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 ได้แก่ สุนทรียทักษะภาวะผู้นำด้านทักษะการวางแผนและจัด องค์การ ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ ด้านทักษะการทำงานร่วมกัน และด้านทักษะการสอนงาน ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน และด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ มีผลและสามารถ ร่วมพยากรณ์ ได้ร้อยละ 75.3 ($R^2_{adj} = 0.745$) อธิบายได้ว่าการบริหารหน่วยงานกายภาพบำบัดให้มีมาตรฐานบริการ กายภาพบำบัดต้องเริ่มต้นจากหัวหน้าหน่วยงานกายภาพบำบัดมีทักษะในการวางแผนและจัดองค์การร่วมกับบุคลากรใน หน่วยงาน รวมถึงหน่วยงานต้องมีทักษะในด้านการทำงานร่วมกัน โดยการร่วมกำหนดเป้าหมายของหน่วยงานให้ สอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่และตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ และวางแผนการทำงานให้เหมาะสมกับทรัพยากรในหน่วยงาน เมื่อ นักกายภาพบำบัดได้ร่วมกันวางแผนจะทำให้มีแนวทางปฏิบัติงานที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าสุนทรีย ทักษะภาวะผู้นำทักษะด้านการทำงานเป็นทีมมีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการการแพทย์แผนไทย ของ แพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 [16] ในด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งจำเป็นต่อหน่วยงาน กายภาพบำบัดอย่างมาก เนื่องจากปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยี หาก นักกายภาพบำบัดสามารถนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในหน่วยงาน จะส่งผลให้นักกายภาพบำบัดทำงานได้สะดวกรวดเร็วมาก ขึ้น เช่น การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดเก็บข้อมูล สรุปรายข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการวางแผน การทำงาน และยังช่วยให้นักกายภาพบำบัดประหยัดทรัพยากรและค่าใช้จ่ายในหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ ผ่านมาพบว่าสุนทรียทักษะภาวะผู้นำทักษะด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์มีผลต่อบทบาทในการควบคุมกำกับ การดำเนินงานตามโครงการสุขภาพ [17] หน่วยงานกายภาพบำบัดยังต้องให้ความสำคัญในทักษะด้านการสอนงาน เนื่องจาก เป็นกระบวนการส่งเสริมให้นักกายภาพบำบัดเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาความรู้และการปฏิบัติงานตามที่ได้รับ มอบหมายให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าสุนทรียทักษะภาวะผู้นำทักษะด้านการสอนงาน มีผลต่อการปฏิบัติงานตามสมรรถนะการมุ่งสัมฤทธิ์ของบุคลากรทางการแพทย์ [18] นอกจากนี้สุนทรียะทักษะภาวะผู้นำที่ ช่วยในการบริหารหน่วยงานกายภาพบำบัดให้สามารถปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัดให้มีคุณภาพแล้ว ยัง มีปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุนที่มีส่วนช่วยให้หน่วยงานกายภาพบำบัด ปฏิบัติงานตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด การวางแผนงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ช่วยให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาหน่วยงาน และอาจช่วยให้หน่วยงานกายภาพบำบัดค้นหาจุดบกพร่องของหน่วยงานตนเอง เพื่อนำมาวางแผนปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าปัจจัย

แห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุนมีผลต่อการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข [19] และหน่วยงานกายภาพบำบัดยังต้องให้ความสำคัญปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ เพราะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้รับบริการ รวมถึงการปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีความเหมาะสมกับผู้รับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการมีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรสาธารณสุข [20]

สรุปผลการวิจัย

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบริการกายภาพบำบัดของนักกายภาพบำบัดนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะผลลัพธ์ทางด้านบริการสุขภาพ และการให้บริการบำบัดฟื้นฟูของหน่วยบริการปฐมภูมิได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้จากการประเมินหน่วยงานปฐมภูมิโรงพยาบาลชุมชนของนักกายภาพบำบัดที่ปฏิบัติงาน ในเขตสุขภาพที่ 7 พบว่า การพัฒนาดำเนินการการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบริการกายภาพบำบัดนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัยภายใน ได้แก่ สุนทรียทักขะภาวะผู้นำ ประกอบด้วย ด้านทักษะการวางแผนและจัดองค์กร ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ ด้านทักษะการทำงานร่วมกัน ด้านทักษะการสื่อสาร และในส่วนของปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน ด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ ซึ่งทั้งสองปัจจัยจะทำให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาทั้งนักกายภาพบำบัดและหน่วยปฐมภูมิโรงพยาบาลชุมชนให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานรวมทั้งสามารถยกระดับคุณภาพการให้บริการ เกิดการทำงานอย่างมีส่วนร่วมแบบบูรณาการครอบคลุมทั้งองค์กร รวมทั้งเป็นการสร้างแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติวิชาชีพกายภาพบำบัดในบริบทการปฏิบัติงานในบริบทโรงพยาบาลชุมชนในเขตสุขภาพที่ 7 ต่อไปอย่างยั่งยืน

ข้อจำกัดของงานวิจัย

1. เนื่องจากแบบสอบถามนี้ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อใช้เก็บข้อมูลนักกายภาพบำบัดในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 อาจไม่เหมาะสมในการเก็บข้อมูลของนักกายภาพบำบัดในโรงพยาบาลทั่วไป หรือในเขตสุขภาพอื่น
2. งานวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบริการกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 จึงไม่สามารถบ่งชี้ได้ว่าปัจจัยดังกล่าวสามารถส่งผลถึงการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการบริการกายภาพบำบัดในโรงพยาบาลทั่วไป หรือในเขตสุขภาพอื่น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและหน่วยงานกายภาพบำบัด ในเขตสุขภาพที่ 7 ควรมีการวางแผนและจัดองค์กรเพื่อให้หน่วยงานกายภาพบำบัดมีแนวทางในการปฏิบัติงานให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการบริการกายภาพบำบัด
2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและหน่วยงานกายภาพบำบัด ในเขตสุขภาพที่ 7 ควรส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์เพื่อออกแบบรูปแบบการทำงานให้เหมาะสมกับบริบทตนเอง เหมาะสมกับสภาวะสุขภาพในพื้นที่ และสร้างสรรค์นวัตกรรมให้เหมาะสมกับผู้รับบริการ
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและหน่วยงานกายภาพบำบัด ในเขตสุขภาพที่ 7 ควรส่งเสริมให้หน่วยงานกายภาพบำบัดมีทักษะการทำงานร่วมกัน

เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหา กำหนดเป้าหมายการทำงาน และวางแผนการดำเนินงาน การปฏิบัติงานย่อมสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและหน่วยงานกายภาพบำบัด ในเขตสุขภาพที่ 7 ควรส่งเสริมทักษะการสอนงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงานให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานบริการกายภาพบำบัด

5. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและหน่วยงานกายภาพบำบัด ในเขตสุขภาพที่ 7 ควรสนับสนุนให้หน่วยงานทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน เพื่อให้บุคลากรภายนอกหน่วยงานร่วมวางแผนการทำงานร่วมกัน และให้ความสำคัญกับงานกายภาพบำบัด

6. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและหน่วยงานกายภาพบำบัด ในเขตสุขภาพที่ 7 ควรพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ เพื่อให้ผู้รับบริการมีความมั่นใจในการเข้ารับบริการ และมีความปลอดภัยตามที่มาตรฐานบริการกายภาพบำบัดได้กำหนดไว้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สนับสนุนทุนการศึกษาเพื่อทำวิจัยในครั้งนี้ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน ในเขตสุขภาพที่ 7 และนักกายภาพบำบัด ในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7 ที่ให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

1. Kitreerawutiwong K, Kitreerawutiwong N, Wongsawang N. Public Health in the Era of Thailand 4.0. Health Sci J Thai. 2017;26(2):377-388.
2. Physical Therapy Council. Strategic plan of Physical Therapy Council 2017 to 2020 [Internet]. 2017 [cited 2023 Jun 26]. Available from: http://164.115.42.51/frontdoc/doc1/plan2560_63.pdf
3. Physical Therapy Council. Physical therapy guideline [internet]. 2022 [cited 2023 Jun 26] Available from [http://www.med.nu.ac.th/fom/th/nuhoffice/file_document/875_Physical therapy guideline %20\(revised edition %202563\).pdf](http://www.med.nu.ac.th/fom/th/nuhoffice/file_document/875_Physical%20therapy%20(revised%20edition%202563).pdf)
4. Physical Therapy Council. The enactment of Physical Therapy 2004 [internet]. 2022 [cited 2023 Jun 26] Available from <http://164.115.42.51/PTCouncil/law/1-2/13.pdf>
5. Choochai S, Somsak C, Suphakit S, Ladda D, Supatra S, Kasem W. Service Manual of the District Health Promoting Hospital. 3rded. Bangkok: Organization Veterans; 2010. Thai.
6. Crosbie R. Learning the soft skills of leadership. Industrial and Commercial Training, 37(1), 45-51; 2005.
7. Physical Therapy Council. Physical therapy unit certified with physical therapy service standards [internet]. 2015 [cited 2023 Jun 26] Available from http://164.115.42.51/PTCouncil/new_detail.php?id=6466.

8. Department of Empowerment of Persons and disabilities. Situation of disabilities [internet]. 2023 [cite 2023 Jun26] Available from <https://www.dep.go.th/th/lawacademic/knowledge-base/disabled-person-situation/> Situation of disabilities -31-Mar-2023-Quarterly.
9. Chaipinyo K, Luewisetpaiboon S. Physical shortage problem, Operation of physical therapy and solution of problem [internet]. 2015 [cite 2023 Jun 26] Available from https://pt.or.th/PTCouncil/file_attach/24Mar201536-AttachFile1427182476.pdf
10. Cohen J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. 2nd ed. NewYork: McGraw-Hill; 1988.
11. Wattana A, Bouphan P. Personal Characteristics and Leadership Soft skills Affecting the Physical Therapist Performance in Health Region 8. Master's Degree of Public Health Administration, Khon Kaen University; 2023.
12. Schermerhorn R, Hunt G, Osborn, N. Managing organization behavior. 5th ed. New York: John Wiley & Sons; 1994.
13. Likert R. The human organization: Its management and values. New York: McGraw-Hill; 1967.
14. Chantasawan S, Buathuan S. Social science research methodology. Khon Kaen: Department of Sociology and Anthropology, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University; 2004.
15. Elifson, K.W., Runyon, R.P., & Haber, A. (1990). Fundamentals of social statistics. 2nd ed. New York: McGraw-Hill.
16. Iniam P, Bouphan P, Phimha S. Personal characteristics and leadership soft skills affecting the performance of thai traditional medicine service standards of Thai traditional medicine at community hospitals in health region 7. KKU Research Journal (Graduate Studies). 2023; 16(2): 97-116.
17. Benchawanit K, Apipalakul C. Soft skills for leadership affecting the project control by sub-district health promoting hospital director, Kalasin Province. Community Health Development Quarterly Khon Kaen University. 2017;5(4):588-569 Thai.
18. Khottha K, Sriruecha C. Leadership Soft Skills of Assistant District Health Officers as a Factor in the Performance in Achievement Motivation (8th Health Region). SCNJ 2017;4:273-291.
19. Jaitan T, Bouphan P, Phimha S. Critical Success Factor Affecting Surveillance and Rapid Response Performance of Health Care Provider at Sub-District Health Promoting Hospitals in Loei Province. KKU Research Journal (Graduate Studies). 2021;21(3):171-161. Thai.
20. Changsri N, Bouphan P. Critical Success Factors and Organization Climate Affecting the Quality of working Life of Public Health Technical Officers at Sub-District Health Promoting Hospital in Sakon Nakhon Province. KKU Research Journal (Graduate Studies). 21(2), 166-178. Thai.